

101. Els Colls
(inclou la “Casa del Mar”)

Colls, Els	Llistat 0101	Codi 1.03.01	0.02.17	Vilanova i la Geltrú	Munic. 0.01.47	Llistat

Al límit de terme de Vilanova i la Geltrú amb Sant Pere de Ribes, és part del litoral del municipi, a ponent de la platja del Belis, en la punta dita Llarga o dels Colls.

Totalment de La Geltrú l'any 1728.

Els Colls donen nom al turó dels Colls, damunt de la masia (Mp. Fondeadors, 1883). Aquest mateix plànol de l'any 1883 posen “Punta dels Colls” a la d'abans del xalet de la Sal. De la platja de Solicrup també en diem platja dels Colls.

En la punta dels Colls hi ha esquerdes i una bufera (J. V. 29-6-1971).

En les roques dels Colls hi va caure un hidroavió l'any 1932 (X. GARCIA, “La vida marinera”, 131).

Bibliografia

A. V. “Imatges”, 158, 165, 166, 169 : **Masia dels Colls**.

Pere PUIG “Apunts”, 74: **Punta Llarga o dels Colls**.

SAGARRA, Foment, Tardor 1986: Els bufadors de la **Punta Llarga o dels Colls**.

GR Vilanova – Canigó; IV Caminada Popular 1992; XI Caminada Popular 1999: **Punta Llarga o dels Colls**.

Passejar pel Garraf, 1996, 11: Camí **dels Colls** (Vilanova – Sitges).

L'Elena Tort Ventura era l'Elena, **dels Colls** (165 cares cares, 69, 1996).

(Del llibre “Noms de lloc de Vilanova i la Geltrú”, 2001):

194. CASA DEL MAR. Nom que donaren els seus compradors a la masia dels Colls quan l'adquiriren juntament amb Solicrup (1939). Dècades després, en projectar-se a Ribes una nova urbanització (1980), es va aprovar donar-li la mateixa i particular designació (1988). A partir de l'any 1995, en començar les obres de la urbanització “Casa del Mar”, una popular acció ciutadana que defensa els espais naturals del litoral s'oposà al projecte (DIARI, 31-3-95), qüestió que encara porta cua. Actualment, la “Casa del Mar” ja no és de qui la va batejar, però els nous propietaris pretenen que s'integri en la novella planificació dels Colls (DIARI, 12-7-96).
226. COLLS, ELS. Designació de la zona del litoral compresa entre la platja de Solicrup –on hi ha el xalet de la Sal–, i la platja de Belis, ja en terme de Ribes. L'indret està dividit pels municipis de Vil. i de Sant Pere de Ribes i inclou la masia dels Colls i la punta Llarga, o dels Colls (Mp. Cam. 92). Aquest sector era abans totalment dintre la parròquia de La Gel., ja que aquesta limitava amb Miralpeix en la serra dels Parany, i pel llev. de Vilanoveta, Les Roquetes incloses (Mp. Terme par. Ribes, 1916), demarcació que després fou traspassada a l'actual parròquia de Les Roquetes, unificant la línia de terme de Vil. amb la parroquial geltrunenca. El nom dels Colls es relaciona amb els “colls de mar”, grosses onades que peten contra les roques amb molta força (ALC. MOLL, 3, 289; CANYAMERES, “Dic. de marina”, 146; COROMINES, Decat, II, 822). El projecte d'urbanització dels Colls o “Casa del mar” és de l'any 1987, però no es va començar fins el 1995. Es volien fer 433 habitatges unifamiliars en un àrea edificable de 54.000 m² (reduïts després a 50.000). A partir de març de 1995 es van aixecar protestes contra el pla i denunciant l'ampliació cap a Sitges (DIARI, 10-3-95; 1-3-96), mentre s'aturaven les obres per esgotar-se el temps legal per executar-les. A la vegada, s'iniciaven obres a Miralpeix per vendre 126 parcel·les (L'HORA, 2-6-96) i es van començar a fer propostes per recuperar el paisatge (DIARI, 17-5-96), engegant-se una gran campanya per salvar Els Colls-Miralpeix (ECO, 19-4-97; Talaia, març 97; IEP, juny 97). A hores d'ara encara existeix incertesa pel destí d'aquesta darrera zona boscosa del litoral.
227. COLLS, MASIA DELS. És situada rere la punta Llarga, damunt les foradades fetes als anys 1880 i 1914 per a passar-hi el ferrocarril, tocant la línia de terme amb Ribes (Mp. Vil. 1:5000, 1988, f.8). Els pescadors l'anomenen “Masia Nova” (M.T.M. “Els noms...”, 334). És gairebé segur l'aparició del mas “des Coyll” en un doc. reial de l'any 1372 (BAUCELLS, Pia Almoïna, núm. 354). La casa sempre ha estat pertinença de Solicrup, lloc que fou de l'Orde de la Mercè des del s. XVII. Després de l'exclaustració de l'any 1835, l'heretat era Bé Nacional i fou adquirida pels Samà el 1849. L'any 1860, Els Colls constava com casa de pagès i, juntament amb Solicrup, fou comprada, el 1892, per Joan Soler Suau, conegut pel “Sans de Gornal”. El 1939, tot era de Felip Bertran i Güell, que transformà la masia en la residència “Casa del Mar” (núm. 194). Actualment, la masia dels Colls es veu afectada pel projecte d'urbanització.

Cartografia

Mp. Fontheadors 1883: Masia d'els Colls; Casilla dels Colls (Casa V. F.). Estava situada al mig de la platja de Belis, sobre la via del tren.

Ortofotomapa 86, 447-10-6; FMTN 140x67): **Els Colls i cala de Colls**, però també la “Casa del Mar”.

Mp. GR Vilanova – Canigó, 1987: **Masia dels Colls i Camí dels Colls**, el que va de Solicrup als Colls. També s'ho diu el que va de Sant Cristòfol als Colls (Mp. Caminada Popular 1992).

Mp. Vilanova 1:5000, 1988, full 8: **Masia Colls i camí dels Colls**.

Mp. GARRAF-17, 1993: **els Colls i Punta Llarga**

Llistat del topònim i de la “Casa del Mar”.

1372. Pere Collell, porter reial, ven a Ferrer Clapers, fuster de Sitges, una casa, una peça dita Horta Vella i cinc peces de terra, situades respectivament als llocs de Codolet (Miralpeix), a “es Solers” (camí de Vilafranca), a les Buades (camí de Jafre), a la coma d'en Maiol i a prop del **mas des Coyll** (?) (BAUCELLS, Pia Almoina núm. 354).
NOTA: Podria tractar-se del mas d'en Coll de l'any 1342, prop el Vinyet, però també del mas “dels Colls”.
L'any 1362, un Ferrer dels Clapers era veí de Sant Antoni (BAUCELLS, 33). Aquest era notari i sogre de Guillem Roig de Vilarrodona.
1835. Exclaustració. Bé nacional juntament amb Solicrup.
1849. Compra de Joan Samà i Martí.
Camí dels Colls. Afrontació de les peces núm. 90 a 92 i de les núm. 102 a 105. A migdia, el Mediterrani (AMV, Reg. 1551, Amillament).
1860. Nomenclàtor: **Els Colls**. Alqueria.
1861. Partida del **Camí dels Colls** (AMV, Reg. 1553-II, núm. 660):
1865. **Masia dels Colls**. Hi viu Magí Noya casat amb Maria Puig (o Bertran?) (AMV, Reg. 2647, núm. 82).
1867. **Masia dels Colls**. Hi viu Magí Noya i Maria Puig (o Bertran?) (AMV, Reg. 2648, núm. 259).
1868. Nova parròquia de la Marina: **la casa dels Coll de Samà** és de la nova parròquia (DIARI 10-1-1868; 12-1-1868). Altra informació: **masia dels Colls**, de la parròquia de Mar (La nostra mar, 1991).
19-6. Fitació de la **Masia dels Colls**, dels Samà (DIARI).
1869. **Mas dels Colls**. Mort d' Antònia Puig de Ribes, de 70 anys, viuda filla de Pau i Bonaventura Jacas (AMV, Reg. 2680, núm. 18).
1875. **Masia dels Colls**. Magí Noya Soler té cavalleria (AMV, Reg. 2836).
1879. **Camí dels Colls** (AMV, Reg. 1556, Amillament núm. 314).
1880. 15-4. Obres de la primera foradada **dels Colls** (Projecte ferrocarril 1877).
1881. **Masia Colls**. Hi viu Josep Noya Bertran, casat amb Rosa Borrell Guasch (AMV, Reg. 2653, núm. 487).
Es repeteix els anys 1884 (AMV; Reg. 2654, núm. 28) i 1885 (AMV, Reg. 2654, núm. 370).
1887. **Masia dels Colls**. Mort de Joan Noya Borrell, de 4 anys, fill de Josep i de Rosa (AMV, Reg. 2686, núm. 2).
Casilla dels Colls. Mort de Júlia Santapau Balada d'Alcanar, casada amb Tomàs Valls Fontanelles (AMV, Reg. 2686, núm. 28).
1889. 1890. Heretat dita **dels Colls**, dels Samà (AMV, Reg. 1557, foli 47).
18-10. Fitació del límit amb Ribes. Reunió a la **Masia de'ls Colls**. “El primer mojón entre el mar y el punto conocido por **masia denominada Als Colls**”. El cinquè “mojón” ja és en el “**Camino de'els Colls**” i el sisè també (AMV, Reg. 2872, fitacions).
1892. 31-1. **Masia dels Colls**, d'Emília Samà (DIARI).
1903. **Partida Colls** ó Cuadra de Solicrup (AMV, Reg. 1561, Amillament).
1911. 4-7. Cau un monoplà al mar en la **cala dels Colls** (MONTGRÒS, 27; DIARI 5-7 diu que va caure en la **masia dels Colls**; X. GARCIA, “La vida marinera”, 131, ho atribueix a l'any 1914). Des d'aleshores en diuen a la cala dels Colls en diuen “cala de l'Aeroplano”.
1912. M. Alimbau, alta en Solicrup. A llevant i nord, el **camí dels Colls** (AMV, Reg. 1567, Amillament).
NOTA: Actualment és el camí dels Frares de la nova urbanització de Solicrup (2005).
1914. Juliol. Obres de la segona foradada.
“foradant **els colls del Garraf** per fer-hi passar el tren” (A. MALLOFRÉ, “La memòria”, 10).
4-7. Ahir, la MZA ha recepcionat el pont construït a Sant Cristòfol, unint l'antic camí anomenat de **Els Colls** (DIARI).
Plànols Cadastre 1 : 2000, polígon 13:
Del “Camino de Sol y Crú” a la costa de “San Cristóbal” i del terme de Ribes en la “**Masia dels Colls**”, al “torrente de la Pastera”. El “Camino de San Cristóbal o **dels Colls**, al que surt de l'ermita cap als Colls.
1917. 17-10. Temporal marítim. Feia un aspecte fantàstic en rebre **els colls de mar** la instal·lació del Pavelló de Mar (MANEL, ECO núm. 5581, 11-11-1999, 25).
NOTA: Aquesta notícia confirma l'etimologia dels Colls. Veure també 1981.
1931. 30-5. Passa i cau un avió sobre el lloc conegut per **Els Colls** (DIARI).
En les roques **dels Colls** hi va caure un hidroavió (X. GARCIA, “La vida marinera”, 131, diu l'any 1932).
1939. A Felipe Bertran Güell l'hi van vendre “una masia molt típica, situada en un lloc privilegiat, la **masia dels Colls**. La va fer arreglar de forma rústica però confortable, i en va resultar una magnífica residència que, un cop enllestides les obres, no recordava gens l'antiga masia (La “Casa del Mar” guarda un veler en miniatura, antic ex-vot de Sant Joan. DIARI 10-1-1997, per Francesc ROIG).

- NOTA: Segons em diu l'amic Tarrés (21-11-2005), a Felip Bertran li va vendre un tal Bertran que ja hi vivia feia anys i que segons sembla li havia venut el Soler Suau. Encara viu un Bertran que va néixer a la casa.
1974. 5-6. Aprovació a l'avanç del pla Parcial denominat "**Casa del Mar**" comprès entre els termes municipals de Sitges, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú (DIARI 15-6-1974).
1975. 11-1. Informe de la Comissió Provincial sobre l'article 23 de la Llei, per l'avanç del pla Parcial d'Ordenació "**Casa del Mar**", que afecta a aquest terme municipal i als de Sitges i Sant Pere de Ribes (DIARI).
1981. 3-10. Patí sacsejat per terribles **colls de mar** (MANEL, ECO núm. 5611, 8-7-2000).
- NOTA: Aquesta darrera notícia també confirma l'etimologia dels Colls. N'hi ha una de l'any 2004.
1987. 13-5. Aprovació del Pla de la urbanització "Casa del Mar" (DIARI 5-9-1997, 40).
1995. Futura urbanització "Casa del Mar", a la **zona dels Colls**, entre el mas d'en Serra i les Roquetes, projecte que es remunta als anys 80 i aprovat el 1988. Cases cara al mar (DIARI 10-3-1995; L'HORA 19-12-1997, 28).
Març. A partir d'aquesta iniciativa, entra en acció una Plataforma ciutadana en defensa dels espais naturals del litoral de la comarca del Garraf, que amb la frase **Salvem Els Colls**, s'oposa al projecte, plantant arbres (19 de març) i altres actes cívics a les Roquetes del Garraf.
31-3. Les obres que es fan comencen davant de l'avinguda del Montseny (Mas d'en Serra). Una branca va pel camí que per la coma de la Guineu es dirigeix als Colls i una altra branca va pel camí a ponent de les Mesquites fins a la ratlla de terme amb Sitges. Reivindicació de l'aturada des de les obres de construcció de la futura urbanització "Casa del Mar" (DIARI 31-3-1995).
Salvem el nom dels Colls (Talaia, juny 1995, 57). "Casa del Mar" no és ni més ni menys que el nom que donaren els Musitu **als Colls**.
21-7. Un incendi forestal va cremar uns 2500 m2 **dels Colls** (DIARI 28-7-1995).
1996. Març. Es denuncia l'ampliació de la urbanització cap a Sitges (DIARI 1-3-1996; 4-4-1996).
Mentre, s'aturen les obres **als Colls** es esgotar-se el termini legal per executar-les, a Ribes (DIARI 4-4-1996).
Obres **als Colls**. També s'han iniciat en el terme de Sitges (es veu el molí de Miralpeix) (DIARI 10-5-1996).
Actuacions **als Colls**, des de la "Casa del Mar" a Miralpeix. Proposta de l'estudi de la UAB i la Diputació per recuperar el paisatge (DIARI 17-5-1996).
Que hi faran **als Colls**? (Talaia, juny 1996, 58).
La "Casa del Mar" ja no és dels Bertran, que només tenen Solicrup. La casa s'integrarà aviat a la nova urbanització **dels Colls** (DIARI 12-7-1996).
L'Ajuntament de Sitges admet que es farà un segon camp de golf, que només afectarà una zona de vinya i una petita àrea boscosa prop **dels Colls** (?) i de propietat municipal, al sector de Comaraja. A Miralpeix hi hauran 126 parcel·les (L'HORA, 2-8-1996).
1997. 13-4. Des de Sitges es fa campanya pel grup APMA "La Falconera" amb el nom "Salvem Els Colls-Miralpeix (ECO 19-4-1997).
Altra campanya de l' APMA a Vilanova: Salvem **Els Colls-Miralpeix** a la Talaia, març 1997, pàg. 33.
13-6. Altra campanya a l'IEP (Gran Penedès núm 55, juny 1997).
El pla parcial "Casa del Mar", **als Colls**, suposava fer-hi un màxim de 433 habitatges unifamiliars. En el pla parcial es va rebaixar l'edificabilitat (DIARI 13-6-1997, 40).
El sector **dels Colls** de les Roquetes s'obrirà al mar a través d'un passeig públic. Es redueix en 4000 m2 l'àrea edificable de la **urbanització Casa del Mar**. Es passa de 54000 a 50000 m2 edificables. El passeig el farà Inmuebles i Valores, S. A. L'anterior pla fou aprovat el 13-5-1987 (DIARI 5-9-1997, 40).
Calendari de la campanya Salvem **Els Colls-Miralpeix** (de març 1995 a agost 1997, a Molinformatiu del Molí de Vent, núm. 8, tardor 1997, 7).
1998. 31-7. Ribes dóna llum verda **als Colls** (DIARI 7-8-1998, 30).
Els Colls-Miralpeix. Regeneració i recuperació d'espais litorals. Itineraris ambientals. Centre d'Estudis del Mar.
1999. La ruta **dels Colls** serà senyalitzada. La Ruta de les Cales tindrà 11 quilòmetres i enllaçarà Vilanova i Sitges. Plànol de l'itinerari calcat de la Caminada Popular de l'any 1992. Ho fa el Consell Comarcal amb la col·laboració de la Diputació (L'HORA 26-2-1999; DIARI 26-2-1999).
Vine a conèixer **els Colls-Miralpeix**. Dos itineraris per Miralpeix (APMA).
2000. De la urbanització en treuen la primera línia de mar. De 359 cases passen a 270 (DIARI 23-6-2000, 53).
2001. 28-5. Llicències a Iniciatives Valca SL per a la construcció de 149 habitatges **als Colls de les Roquetes**. Dos de 38 plurifamiliars i dues més de 43 i 30 vivendes (L'HORA 22-6-2001, 25).
Juny. Comencen les obres (L'HORA 29-6-2001).
2002. 3-5. La urbanització del sector **dels Colls** i el pla parcial de la Casa del Mar de les Roquetes es van aprovar definitivament el juliol 1998. Construir fins a un total de 310 habitatges de luxe i de tipus familiar (DIARI 3-5-2002, 34).
"Residencial Casa del Mar", conjunt situat en la zona "llamada **Els Colls - Miralpeix**" (Fotografia en el DIARI 23-8-2002, pàg. 2).
2004. La "Casa del Mar" s'urbanitzarà en pocs mesos. El ple de Ribes aprova un Pla de Detall que preveu la conservació del 85% de l'arbrat del bosc existent i la continuïtat del **camí dels Colls** en zona privada (DIARI 24-9-2004, 32).

Novembre. Esvalotada la costa pel fort vent. “La molta gent que passejava en aquell moment també va gaudir de l’espectacle. Els cops **de coll** a La Punta eren per veure-la” (ECO núm. 5831, 20-11-2004, 11).

NOTA: Aquesta notícia també confirma l’etimologia dels Colls.

2005. “Calidad de vida en primera línea de mar. El Conjunto Residencial Casa del Mar, está situado en una zona llamada **Els Colls de Miralpeix**, en el término municipal de Sant Pere de Ribes, a tan sólo 5 minutos de Sitges y a 30 minutos de Barcelona. La zona cuenta con completas instalaciones, infraestructuras y servicios, así como con una amplia red de comunicaciones. Por todo ello, està considerada uno de los núcleos con mayor calidad de vida de Europa. Residencial Casa del Mar es un ambicioso proyecto que desde su origen ha sido sensible a la preservación de un espacio natural extraordinario. Su arquitectura nace de un profundo respeto por el entorno, y se concreta en edificaciones escalonadas de baja altura que se adaptan con coherencia al peculiar relieve de la zona”. Promoció: Grup Colomer; Comercialització: Grama; Finançament: Banc Sabadell (DIARI 28-10-2005, pàg. 67; DIARI DE SITGES 23-12-2005, pàg. 2).

2006. 1-4. A l’ECO, Benet MIRET escriu un article titulat “Tornaran els incendis”, i comença així: “Assegut a la terrassa de casa, em queden a la dreta els **colls de Miralpeix**, que suposo que ja tenim salvats; . .” (ECO núm. 5900, pàg. 33).

NOTA: Tot indica que no sap ben bé què és aquest indret.

V.C.V. Novembre 2005